

RADYO TELEVİZYON PROGRAMCILIĞININ TEMEL KAVRAMLARI

TELEVİZYON PROGRAMCILIĞININ TEMEL KAVRAMLARI.....	2
RADYO PROGRAMCILIĞININ TEMEL KAVRAMLARI.....	6

TELEVİZYON PROGRAMCILIĞININ TEMEL KAVRAMLARI

Kaynak: Televizyonun iletişim biçimleri içerisinde kaynak kavramı çok anlamlı olarak kullanılabilir. Genel anlamda kaynak kamu ya da ticari televizyon kanalına karşılık gelir. Daha dar anlamda ise bir programın yapımcısı ya da yönetmeni, kimi durumlarda ise ekranda görülen konu uzmanları, farklı kişi ya da kurumlar da birer kaynak olarak görülebilir.

Yaratım: Bir fikrin, konunun, görüşün, olayın, gerçeğin televizyonun anlatım olanaklarını kullanarak bir televizyon metnine dönüştürülmesidir.

İletim: Kaynaktan çıkan ses ve görüntü sinyallerinin elektronik olarak izlerkitleye ulaştırılmasıdır.

İzlerkitle: Televizyon programının ulaştığı izleyici topluluğu olarak bilinir. Bu topluluk kimi zaman özeliikli, küçük bir grup olabilirken, kimi zaman geniş kitlesel özellikler gösterebilir.

Etki/Tepki: İzlerkitlenin televizyon programına beklentileri, ihtiyaçları doğrultusunda tepki vermesidir. İzlerkitlenin bir programı izlenmesi veya kanalı değiştirip zap yapması etki/tepki sürecinin en basit halidir. Bu durum kanal yönetimine şikayet mektubu yazmaktan, ekranda gördüğü bir ürünü satın almaya kadar çeşitlilik gösterebilir.

Geri Besleme: Televizyon programcılığında geri besleme dolaylı gerçekleşir. İzlerkitle, karşılaştığı televizyon içeriklerine dair duygu ve görüşlerini iki yönlü iletişim ortamlarında olduğu gibi doğrudan aktarabilme olanağına sahip değildir. Bu durum televizyonun tek yönlü bir kitle iletişim aracı olmasından kaynaklanır ancak izlerkitle farklı yöntemlerle geri bildirimde bulunabilir.

Yapım Öncesi: Yapım öncesi, bir fikrin televizyon programına dönüştürülmesi sürecinden yapılan ilk görüntü kaydına kadar gerçekleştirilen aşama olarak tanımlanır.

Sinopsis: Bir televizyon programını ya da bir film öyküsünü kısaca anlatan, **beş altı** cümlelik özetdir. Programın başından sonuna kadar oluşturulması planlanan süreçler bir kaç cümle ile özetlenmeye çalışılır.

Tretman: Bir televizyon programı için geliştirim senaryosudur. Belli bir sayfa sınırlaması yoktur. Kurmaca veya gerçeğe dayalı olsun programda neyin, nasıl anlatılacağıının belirlenmesidir. Senaryonun özetidir. Genelde zaruri olmadıkça diyalog yoktur. Başlıca karakterler, programda yer alacak kişiler tanıtılır.

Senaryo: Tretmanda aktarılan televizyon programının daha ayrıntılı ve diyaloglarla yazılmasıdır. Görüntü ve sese dönüşecek her şeyin yazılı halidir.

Çekim Senaryosu: Senaryonun, görselleşmiş halidir. Çekim senaryosu çekim zamanından, dekora, mekânlara, kostümlere, kullanılacak objektiflerden, çekim ölçeklerine kadar bütün görsel detayların çekim çekim ayrıntılarını içerir.

Görselleştirme Kağıdı (Storyboard): Bir televizyon programını oluşturan görsel anlatı öğelerinin çizilerek görselleştirilmesidir. Bu çizimler çekim senaryosunda yer alan dekor, kostüm, mekân, çekim ölçekleri, optik bilgiler gibi birçok detayın nasıl planlandığını ve tasarlandığını görselleştirmesi açısından önem taşır.

Yapım: Bir televizyon programının dijital format ya da film formatında kayıt altına alındığı aşamadır. Diğer bir ifadeyle program fikrinin görüntü ve ses ortamına aktarılmasıdır.

Yapım Sonrası: Bu aşamanın ilk etabında yapım aşamasında kaydedilen programın, eğer dijital formattaysa doğrudan kurguya yönlendirildiği; eğer film formatındaysa banyo edilmek üzere doğrudan laboratuvara yönlendirildiği aşamadır.

RADYO PROGRAMCILIĞININ TEMEL KAVRAMLARI

- Radyo Zihinde Resim Yaratır
- Radyo Bireyle Konuşur
- Radyo Hızlıdır
- Radyonun Sınırları Yoktur
- Radyo Rahat ve Kolaydır
- Radyo Ucuz ve Basittir
- Radyo Yapısı Gereği Anlıktır
- Radyo Seçicidir
- Radyo Kişiseldir
- Radyo Şaşırtır

İnsan Sesi

Ses, radyo programlarının en temel unsurudur. Doğada canlı varlıkların kendine ait sesleri vardır ancak cansız varlıklar da ses çıkarır. Ses, herhangi bir maddenin titreşimi ile oluşur. Sesin saniyede yaptığı titreşimlere sesin frekansı denir.

Sessizlik

Zaman zaman sessizliğin de kullanıldığı programlar **daha çok** radyo drama programlarıdır.

Müzik

Radyo programları için vaz geçilmez bir diğer unsur ise müziktir.

Efekt

Radyo programlarının söz ve müzik kadar önemli üçüncü unsuru ise efekttir. Efekt, programlarda işlenen konulara canlılık, gerçeklik ve derinlik kazandırmak amacıyla kullanılan yardımcı unsurlardır.

Stüdyo

Bir radyo stüdyosu, yayın ve kayıt stüdyosu olmak üzere iki stüdyodan oluşur. Radyo stüdyolarında program yapımlarının gerçekleştirildiği bölüm; kayıt stüdyosu ve yayının yapıldığı bölüm ise yayın stüdyosudur.

Mikrofon

Sadece radyo ve televizyon stüdyolarında değil, mikrofonlar, gündelik yaşamın elektronik parçası olarak yer bulunmaktadır. Konser kayıtlarının yapıldığı mikrofonlara kadar mikrofonların pek çok farklı model ve türleri vardır. Mikrofon türleri kullanım alanlarına göre seçilir. Radyo yayıncılığında kullanılan mikrofonlar, yapılarına, ses alma yönlerine ve etki alanlarına göre olmak üzere, üç ayrı gruba ayrılarak incelenebilir: Yapılarına göre mikrofonlar, yönelme karakteristiklerine göre mikrofonlar, etki alanına göre mikrofonlar.

Ses Masası (Mix Masası)

Ses masası, radyo yayıncılığının en temel teknik araçlarından biridir. Programın birbirinden farklı tüm parçaların harmanlanması için ses masası kullanılır. Ses masası, birden fazla ses kaynağının, yayın akışı içerisinde radyo vericisine gönderen elektronik bir cihazdır.

Verici

Stüdyodaki yayının dinleyiciye ulaşmasını sağlayan en temel araç vericidir. Verici en temel şu üç ögeden oluşmaktadır:

- ⦿ Klavuzun bir parçası olabilen stereofonik kod yayıcı,
- ⦿ Taşıyıcı frekansı yöneten ve düşük frekans sinyaline göre frekans modülasyonunu sağlayan klavuz modülatör,
- ⦿ Güç çoğaltıcı

Anten

Radyo, televizyon ve radar sistemlerinde, verici tarafından üretilen elektrik enerjisini radyo dalgaları biçiminde yaymaya ya da radyo dalgalarını alıp, elektrik sinyallerine dönüştürerek alıcıya iletmeye yarayan araçtır.

Alıcı

Alıcı, dinleyicilerin radyo yayınlarını duydukları cihazlardır.

Televizyon Yayıncılığında Program Türlerinin Sınıflandırılması

- Haber ve haber programları
- Spor programları
- Kültür programları
- Dini ve moral programlar
- Eğitim programları
- Bilgilendiren/eğlendiren programlar
- Gerçek insan yaşamından yola çıkılarak hazırlanan programlar
- Dramatik programlar
- Müzik programları
- Eğlence programları
- Program tanıtımları
- Reklamlar
- Diğer tür

Radyo Yayınıında Program Türlerinin Sınıflandırılması

- ⦿ Haber ve haber programları
- ⦿ Magazin programları
- ⦿ Müzik programları
- ⦿ Drama programları
- ⦿ Eğitim programları
- ⦿ Spor programları
- ⦿ Tanıtım ve reklamlar
- ⦿ “Bizi arayın” programları